

שבת

הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
6:48	8:03	8:40
7:04	8:05	8:37
6:55	8:06	8:38
7:01	8:03	8:36
7:38	8:45	9:11
8:02	9:35	9:46

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

ההבטחה שהתקיימה

לפני קצת למעלה מחודש ימים, הסתלק בעיר בני ברק, אחד מהדמויות המופלאות שפיארו את העיר, הוא הגאון הצדיק רבי ישראל אליהו וויינטרוב זצ"ל, שהיה מכונה בפי הבריות בכינוי הסתמי: רבי ישראל אלי'.

ליחידי סגולה שזכו להתקרב לדמות מופלאה זו, התגלה דמות של יהודי תלמיד חכם בסוגיות ההלכה שאף חיבר כמה ספרים תורניים בסוגיות חמורות שבמרחבי הש"ס, ויחד עם זה בקי ועמקן בצורה מיוחדת במינה בתורת הנסתר על כל גווני שיטותיה, כשהיה מתהלך במשעול תורתו הרחבה של הגר"א מוילנא ובד בבד מוסר שיעורים עמוקים בספריו של בעל התניא ובאותו זמן העמיק חקר בכתבי רבי צדוק הכהן מלובלין.

לקבוצה נבחרת של מקורבים שחיפשו להעמיק ולהתבונן בנבכי דרך התורה, היה רבי ישראל אלי' זצ"ל מוסר מאמרים בלילות שבת, בהם היה מתבונן בלקחי מאורעות היום באספקלרית התורה.

הבה נא נדלה מתוך אחד ממאמריו אלו, שאמר בשבת פרשת בהר-בחוקותי תשנ"ד כהכנה לקראת חג השבועות.

בגמרא (שבת פו:) מודגש, כי לכל הדעות מתן תורה היה ביום השבת. ומתבאר שיש קשר ישיר בין השבת למתן תורה, ויש להבין מדוע הוצרך להיות מתן תורה דווקא ביום השבת?

רבים הם אלו שעמדו על נקודה זו כדי לבארה, נביא כאן את ביאורו

של רבי ישראל אלי' זצ"ל בסגנונו הייחודי. לא נוכל להביא במסגרת זו, את כל הבנין אותו בנה רבי ישראל אלי' כדי לבאר ענין זה, אך נציג כאן את תמצית מסקנתו. ואלו היו דבריו:

התורה בעצם קדמה לבריאת העולם, כפי שידועים לנו דברי חז"ל שהתורה קדמה לעולם אלפיים שנה. אם כך, בכדי שהתורה תופיע בחלל הבריאה, מוכרח היה שתהיה שעת כושר בזמן כדי שהזמן יוכל להכיל בקרבו גילוי עצום זה השייך בעצמותו לזמן שהוא קודם בריאת העולם, ולכן היה צריך להיות זמן שבו יתאים להביא את התורה לתוך העולם.

השבת הוא בעצם עולם שבו מתבטל השתדלות האדם, והרי זה במדרגה מסויימת כמו מצב של קודם הבריאה. שהרי גם עצם קדושת השבת מתקיימת בלא עשיית מעשה. בשונה מקדושות אחרות התלויות בעשיית מעשה, כאן בשבת האדם מצווה בעיקר שלא לחללה. אדם יכול לשבת בטל כל השבת ויש מצווה בידו.

המצווה המעשית היחידה עליה אנו מצווים בשבת מן התורה, היא מצוות אמירת הקידוש בליל שבת, ובעיקרה מתקיימת היא בסמוך לכניסתה בעת שעדיין הוא יום חול. האדם מצידו יכול לקדש את תוספת השבת, אבל אין זה עיצומה של השבת. כי בעת השביתה, כל הבריאה כולה, הכל חוזר אל מצב השביתה שהיה בעולם קודם הבריאה.

אילכך, אין לנו זמן מתאים להופעת אור התורה לתוך הבריאה, אלא ביום השבת עצמו.

זהו איפוא החיבור של מתן תורה עם יום השבת.

אלו היו דבריו באותה שבת.

מעניין לספר, כי לאחר פטירתו סיפרו בני משפחתו עובדה מופלאה. היה זה פעם בעת שדיברו עמו על הוריו, דברים שלא דיבר עליהם רבות. זאת ידוע היה, כי הוא נולד באמריקה, שבאותם ימים לא היתה מרכז תורני ידוע, ולבני משפחתו אף היה ידוע, כי המנוח היה מבית יהודי שגרתי, ולא היה לו ייחוס מיוחד לגדולי עולם.

בהזדמנות מסויימת, כשנשאל הכיצד זכה למה שזכה בדרגתו בתורה, סיפר כי אמו עליה השלום, היתה יוצאת מידי שבוע בימי שישי, ומזרזת את בעלי החנויות של היהודים שבשכונתם, כי ימהרו ויזדרזו לסגור את החנויות מבעוד יום, ולא יתמהמהו עד לכניסת השבת.

בהקשר לכך, הצביע על דברי המשנה ברורה, כי אנשים המתנדבים ללכת ולזרו ברחובות קריה על דבר סגירת החנויות והדלקת הנרות, אשרי חלקם, ויזכו עבור זה המתחזקים תמיד במצווה זו לבנים גדולי ישראל. כשהוא הוסיף בענותנותו, כי אם הגיע לאיזה דרגה בתורה, הרי זה מכח הבטחה זו של החפץ חיים, שהתקיימה על אמו.

קראו עוג

לכבוד זוכי העלון המרנ "ישאח".

אבאא ברבפת תודת, על קבלת העלון הנאלא בתאק רב, אצניני שבת קודש, בהלכת לאגדה וחסידות, הנאלא בצורה נשיאה.

בצאנעל צב, יש משנה חשיבות להפגשת עלון צב, להאדירת קדושת השבת בקרב בית ישראל, קן אל הקרובים בצריחות יתיר על כבודת ויקרתה של שבת קדשית וקן אל הרחוקים יותר הנאלאם את נפש צו אור השבת.

באיחוד תלפנת הדבר גדולה, כאשר כפי שנודעת העלון נשאל מידי שבוש אלמא לרבבת פתבות דאבו, שיש הצב צבלי הרבים עצום.

יצרפס ר' הנאלא להפיל את אור השבת, והצבת שאירת השבת תבאא הפלאולה לעולם.

ברפת האוקירפס - שאלא קן יוסף ***

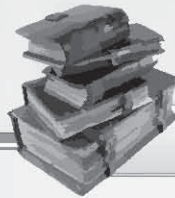
ב"ה העליון השבועי שלפס יפס ואמתק, אנו מדפס אולת פ שבוש בבית דפוס ואחלק אולת הכפר התי כפס ואנשים מאור נפנס אנו יישר פחפס. אנו מקווה שלפס היוק אוקה את העליון באייל, תודת רב וחיפוק לאימצי. אשה י.

לשון חכמים

כה תאמר לבית יעקב, אלו הנשים... וצוה לדבר אל הנשים תחלה, ללמוד מוסר ודרך ארץ, ועוד כדי להמשיך לבן אל התורה והמצוות... ועוד שהאשה הטובה היא סבה לתורה, שהיא יכולה להמשיך את בנה לבית המדרש, לפי שהיא מצוייה בבית, והיא מרחמת עליו בכמה מיני געגועין כדי להמשיך אותו אחר לימוד התורה מנעוריו וגם כי יזקין לא יסור ממנה, ולכן ראויה האשה להתפלל לשם יתברך בשעת הדלקת הנר של שבת, שהיא מצוה מוטלת עליה, שיתן לה ה' בנים מאירים בתורה, כי התפלה יותר נשמעת בשעת עשיית המצוה, ובזכות נר שבת שהוא אור, תזכה לבנים בעלי תורה הנקראת אור.

רבינו בחיי פרשת יתרו (שמות יט, ג)

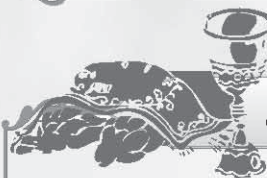
פניני הלכה

שאלה: אדם שקיבל שבת מבעוד יום, ולאחר שקיבל שבת נזכר שאמש לא ספר ספירת העומר, האם יכול לספור ספירת העומר כעת כדי שיוכל להמשיך לספור את שאר הימים בברכה, או שמא כיון שכבר קיבל עליו שבת הרי זה נחשב כמו שהתחיל אצלו היום הבא, ושוב אינו יכול לספור את ספירת היום של היום הקודם?

תשובה: יספור ספירת העומר של יום שישי בלא ברכה אף אם כבר התפלל תפילת ערבית מבעוד יום, ויוכל להמשיך לספור לאחר מכן ביתר הלילות עם ברכה.

מקורות ונימוקים: אם קיבל עליו שבת ונזכר שלא ספר ספירת העומר, הרי זה נחשב קבלה בטעות ויספור ספירת העומר ולאחר מכן יקבל עליו שוב שבת. אך אם כבר התפלל ערבית אין לומר שהוא קבלה בטעות, ולכן הדבר תלוי במחלוקת פוסקים אם ספירת העומר תלוי במציאות של יום ולילה, או בדיני יום ולילה שנהג בהם האדם עצמו, ולפי חלק מדעות הפוסקים יכול עדיין לספור את ספירת העומר של היום הקודם. וכיון שספר את הספירה של יום שישי, אף שכבר התפלל ערבית של שבת קודם לכן, יכול להמשיך לספור ביתר הלילות עם ברכה, שתמיד מצרפים את השיטות שייצא באותו יום, לכך שיוכל להמשיך ביתר הלילות לספור עם ברכה, כפי שכן הדין בכל יום שאדם שספר ביום יכול להמשיך ביתר הלילות לספור עם ברכה.

מקורות לעיון: שו"ת זרע אמת, א, סו; שו"ת אגרות משה אורח חיים ד, צט; נהר שלום תפט, ב; כף החיים תפט, פב; יהוה דעת חלק ד' אורח חיים סימן מג.

אמרת השבת

בתפילת קבלת שבת, נהוג לומר ששה מזמורי תהלים מספר רביעי שבתהלים, ולאחריה אומרים את פרק כ"ט שבתהלים. סדר זה, שנקבע על פי חכמי הקבלה והאר"י הק', כך שששת המזמורים הראשונים מכוונים כנגד ששת ימי המעשה, והמזמור השביעי הוא כנגד יום השבת.

בטעם הדבר שאומרים את ששת המזמורים המכוונים כנגד ששת ימי המעשה בתפילת קבלת שבת, לפי שכל ששת ימי השבוע מושכים את השפעתם משבת, כי היא מקור הברכה.

הוסיף האדמו"ר **הישמח ישראל** מאלכסנדר זצ"ל וביאר, כי כל הזמנים שהם במדרגה נמוכה ושפלה, מתעלים על ידי הזמן הגבוה יותר, ולכן בשבת שכל אדם עולה במעלה, על ידי זה מתעלים כל ששת ימי המעשה בשביל השבת. ולכן אומרים בקבלת שבת ששה מזמורי תהלים כנגד ששת ימי המעשה שעברו, כדי לכלול את אותם הימים בקדושת השבת שיתעלו עמה. אך לא רק שששת ימי המעשה מקבלים התעלות מכך, אף השבת עצמה חשובה יותר כשמצטרפים אליה כל ששת ימי המעשה בדרגה נעלית יותר, שהדבר דומה לראש המשפיע על כל הגוף, אך אינו יכול לחיות לעצמו, וצריך הוא את החיבור של כל הגוף, וכפי שיתעלה כל הגוף כך הראש יהיה יותר טוב.

מאורן של ישראל פרשת נשא

פרשת השבת

דְּבַר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תִבְאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן לָכֶם וְשַׁבְתָּה הָאָרֶץ שִׁבְתָּ לָהּ: (כה, א)

שבת לה' - לשם ה', כשם שנאמר צטצת בראשית. רש"י

מה התכוון רש"י לדמות את שנת השמיטה לשבת בראשית?

פירש רבי יוסף צבי דושינסקי זצ"ל, כי השבת ניתנה לישראל כדי שיהיו עסוקים בתורה, מכיוון שהאדם טרוד כל ימות השבוע בטירדות שונות, ונמצא שיהיה ריק מתורה ומצוות, לכן נתן לנו ה' את השבת כדי לעמול בחוקי התורה. מטעם זה אף נתן ה' את שנת השמיטה, כדי שאם אדם יחרוש ויזרע ויעבוד באדמתו כל ימיו, תורה מה תהיה עליה? ועל זה אומר הכתוב שהשמיטה היא "שבת לה'", לשם ה' כמו בשבת בראשית, כמו שתכלית שבת בראשית להרבות בעמל התורה, כך גם שנת השמיטה היא לאותה מטרה.

לכן הקדים הכתוב ואמר "ושבתה הארץ שבת לה'" עוד טרם אמר הכתוב שיוכלו לעבוד בשש השנים שקדמו לשמיטה, לפי שכל מטרת בואם של בני ישראל לארץ הקודש היה רק למטרה שיוכלו לשמור בה את חוקי ה' ואת תורתו, ואי אפשר לשמור את חוקי התורה בלא שלומדים ועמלים בתורה, ולפיכך כתנאי קודם למעשה שיוכלו לעבוד בשאר השנים, הקדימה התורה שתהיה שנה שבה יהיה הכל קודש לה' ללימוד התורה.

תורת מהרי"ץ

מעשה לשבת

הקידוש שריפא

למחרת לבדוק אותו שוב, אמרו בפליאה ששוב יש תקווה לחייו גם בלי הניתוח. מסיים התלמיד וכותב:

"הנה כי כן עוד הפעם מתראה לנו פה החיזיון, כי שמחת הנפש הפנימית באור ה' שבנפשות חסידיו, תגדל על כל, ותפעל יותר מכל רפואה וסגולה חיצונית, גם להטבת מצב הגוף כשהוא לעצמו בגשמיותו, ובה יתאמתו דברי הכתוב (משלי ג, ח): רפאות תהי' לְשִׁבְךָ וְשִׁקְוִי לְעֵצְמוֹתֶיךָ.

בהמשך הדברים מוסיף התלמיד הגדול ומתאר את ימיו האחרונים עלי אדמות, בתחילת חודש אלול תרס"ו.

היה זה ביום שישי ערב שבת קודש כי תצא, שכבר נחלה ונחלש יותר ויותר, וכבר היה קרוב לגוסס, ובכל זאת כשמשמשה השבת לבוא, התאמץ בעצמו לרדת ממטטנו, ורמז להחליף לו את בגדיו לבגדי הלבוש אותם היה לובש בשבת. לאחר מכן התפלל תפילת ערבית בישיבה, ובחלקים מתפילת שמונה עשרה התאמץ אף לעמוד.

כשגמר תפילת ערבית, רמז שיולכיהו אל השולחן, ואחד ממושמייו הוציא אותו ידי חובת קידוש, ולאחר מכן הוא בעצמו רצה לטעום מהיין, והתאמץ להגיש אל פיו את הכוס עם המטפחת אשר עליו, כדרכו תמיד לשתות יין רק על ידי סינון, אך לא יכול היה לטעום מהיין לאור מצבו. אחר כך ביקש שיטילו לו את ידיו, וניסה בכל כחו לטעום מעט לחם, ולא הצליח. שוב ניסו להכניס למרק מעט פתיתי לחם שמוא יוכל לאכול מזה, והתאמץ שוב ושוב בשארית כוחותיו, לנסות להכניס לפיו דבר מאכל לכבוד שבת.

ממשיך תלמידו הגדול ומתאר:

"ומושג מעט מהתקשרותו במצוות תורתנו הקדושה ואי חפצו בשום אופן להפרד מהן, אף בשעת הסכנה היותר נוראה, נוכל לקחת לנו מהסיפור הבא:

"בשנת התרמ"ג נחלה במחלה אנושה, ויגיע עד שערי מות, ורופאי ירושלים היותר גדולים, בהקבצם יחד להתייעצות ביום ו' ערב שבת קודש, באו לדעה אחת כי צריך לעשות לו ניתוח, ולא, אין לו כל תקוה להשאר בחיים.

"הם ביארו לאדמו"ר את מצבו המסוכן ואת תוכן הניתוח ותועלתו, וישאלו את הסכמתו לזה. אדמו"ר בשלוות נפש ובלי שום התרגשות, ענם בשאלה: אם יוכל לקדש על היין בלילה אחרי הניתוח? על זה כמובן ענהו הרופאים בשלילה, וכי שלושה ימים רצופים עליו לנוח בלי כל תנועה. ובשמעו את תשובתם זו, השיב את פניהם ריקם ואמר: אם לא אוכל לקדש בלילה, למה לי הניתוח?

"ובליל שבת קודש, התחזק בהתאמצות ותעצומות נפש, וניגש אל השולחן לקדש. וכשבאו הרופאים

אחד מדמויות ההוד שפיארו את ירושלים של מעלה בדורות הקודמים, היה הגאון הצדיק רבי יהושע צבי מיכל שפירא זצוק"ל, ששמו נישא בסילודין על ידי בני ירושלים מאותם דורות, בתארם דמות נשגבה ומיוחדת של תלמיד חכם שלא פסיק פומיה מגורסא, ובקי עצום בכל מכמני התורה, ועובד ה' בסילודין בפרישות ובטהרה.

תלמידיו המתארים את שקידתו העצומה, מספרים סיפורים מסמרי שיער על גודל עוצמת דביקותו בלימוד התורה, כך ששום דבר לא יכול היה להפריע לו לכך.

כך היה פעם שאחד מילדיו הרכים נפטר לא עליו במצוקות אותם ימים אשר פקדו את היישוב הישן בירושלים, והיה זה בשבת בבוקר, בזמן שלא חלו עליו דיני אבילות. באותה שבת לא שינה מאומה מסדריו, ויצא מביתו לבית אחר, שם התעמק בעיון התורה כל היום, עד הערב שחלו עליו דיני אבילות והפסיק ללמוד כפי הדין.

סיפורים בלתי נתפסים היו מספרים עליו על עצם פרישותו וקדישותו, ועל גודל דקדוקו בהלכה.

כך מתאר תלמידו הגדול - רבי יעקב משה חרל"פ - בלשונו בספרו המתאר את פעולת אותו צדיק וקדוש:

"מה נפלא ונהדר היה המראה בשקול אדמו"ר בהדרת קודש במשקל, את השיעור כוית וכביצה כדי שיוכל לברך ברכת המזון ועל נטילת ידים. וכן כמעט בכל ערב שבת היה שוקל לחם כביצה שיוכל בסעודות שבת, וכן בשאר הימים שהיה מוסכם אצלו לאכול רק כביצה בצמצום. יותר מכן לא היה אוכל דבר".

זכריהם הם זכרונם

רבינו יעקב לורברבוים זיע"א - בעל "נתיבות המשפט" ו"חוות דעת" - כ"ה אייר תקצ"ב

בין מאורי הדורות שהוכרו בעם ישראל במרוצת הדורות, בולטת ומזדקרת דמות הענק של רבינו בעל ה"נתיבות המשפט" וה"חוות דעת", שבספריו הרבים האיר את עיני ישראל בכל התורה כולה, ודבריו חוזרים ונשנים בבתי המדרשות דבר יום ביומו, בכל סוגיא שהיא.

כך גם בענייני אגדה, מרובים הם ספריו שבהם הוא סולל דרך בהבנת פסוקי המקראות במגילות הקודש ובסוגיות אגדה שבש"ס, דברים שקנו שביתה בין לומדי התורה והמוני בית ישראל.

נביא כאן ביאור אחד בגמרא בשבת מתוך ספרו "אמת ליעקב" על אגדות הש"ס, הנוגע הן לענין השבת, והן לענין השמיטה המוזכרת בפרשתנו.

הגמרא בשבת (ק"ה, ב) אומרת, "אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים". מבאר רבינו, כי כוונת הגמרא בשתי שבתות, היינו לשבת קודש, ולשנת השמיטה שאף היא קרויה שבת. וזאת ידוע מדברי חז"ל, כי בעוון שמיטה גלות בא, כפי שאמרו בגמרא (שבת לג, א) בעון השמיטת שמיטין ויבולות גלות בא לעולם, שנאמר "כל ימי השמה תשובות אשר לא שבתה בשבתתיכם בשבתכם עליה". וכן אמרו חז"ל (שבת ק"ט, ב), לא חרבה ירושלים אלא בשביל שחללו בה את השבת.

מעתה מובן, כי השמירה על שתי שבתות אלו, השבת והשמיטה, שחילולם גורמים לגלות, היא שתביא לגאולה.

שער ספרו 'חוות דעת'

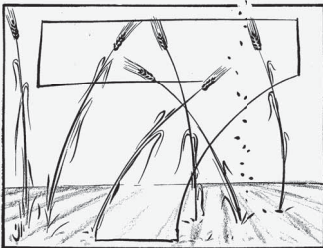
יְלָדֵי הַשַּׁבָּת

יְלָדִים יְקָרִים:

שוב עומדים אנו לפני סיום נוסף של ספר מחמשת המשי התורה, בשבשבת זו אנו מסיימים את הספר השלישי, ספר ויקרא, בקריאת הפרשיות בהר ובחקותי.

בפרשיות אלו לומדים על מצות השמיטה, ועל הענשים הנוראים שיגרמו פתוצאה מהזולל במצנה זו.

השמיטה קרויה בתורה בשם שבת, ואף היא מיעדת לקדשהאדם יתנתק מחיי החליו, וירכש לעצמו עוד ועוד קניני נצח.

קשר ישיר נוסף בין השבת לשמיטה לומדים אנו מדברי חז"ל שתנאים למדו על ענינה של תוספת שבת, מהמתבאר בתורה בנוגע לשנת השמיטה שיש בה דינים של תוספת שביעית.

כי פשרוצים להתחבר לקדשה, צריך להוסיף עליה עוד קדם לבן אף מהחליו.

הבה ונתחבר לקדשה, ונזכה לכל הברכות המבטחות בפרשתנו לאלו שיצעדו וילכו בדרך התורה והמצנה.

שבת שלום

משל ונמשל

היה החפץ חיים לועג לאותם אנשים המשתכרים בשבת, וחושבים לעצמם, "הנה הוספנו ממוון", ונשא עליהם את משלו וכך אמר:

משל למה הדבר דומה?

כפרי אחד היה טורח כל בוקר למלאות את כד המים מהברז שבמיכל. יום אחד חשב לעצמו הכפרי להוציא יותר מים מהמיכל, עמד וקדח חורים נוספים במיכל והתקין עליהם ברזים. מעתה סבר הוא, כי ייצא לו יותר מים.

ולא העלה על דעתו כלל, שעל ידי זה לא זו בלבד שאין הברז הנוסף מוסיף מים למיחם, אלא אף המים הנמצאים בו יכלו במהרה.

הנמשל:

אותו יהודי, הראוי לקבל שפע מהקדוש ברוך הוא, אם ישתכר בשבת אותה מנה הקצובה לו, הרי שמהצד השני יישפך לו בשבע צינורות השפע המיועד לו לימים האחרים.

יכולה היא שתרחם

זכות הפצת הגליון

תעמוד לרפואתו השלימה והמהירה של

הילד משה יעקב בן יונה

בתוך שאר חולי ישראל

מסייעים להפיץ את אור השבת ורואים ישועות

גדולה זכות השבת להגן בעד התומכים והמסייעים ברפואות, ישועות, פרנסה, וכל מילי דמיטב.

לתרומות והקדשות, לזכות ולע"נ, וכן לפרסום בעלון: 052-7636030

ישמחו

מופץ בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל
לזיכוי הרבים נא הדפיסו
והפיצו בין מכריכם!

לקבלת הגליון בכל שבוע,
ולהערות הצעות ותרומות

yismechu@yismechu.com